

Egyéni beszámoló: Battyán Katalin – Erasmus+

2021-1-HU01-KA122-SCH 000035539, Új lehetőségek – új kihívások a BNAG-ban

Firenze, 2022. aug. 22-28., Europass Teachers Academy, Via Sant'Egidio 12

“Successful Strategies for Teaching Students with Special Needs in Every Classroom”

(Sikeres stratégiák a speciális nevelési igényű diákok oktatásához tantárgytól függetlenül)

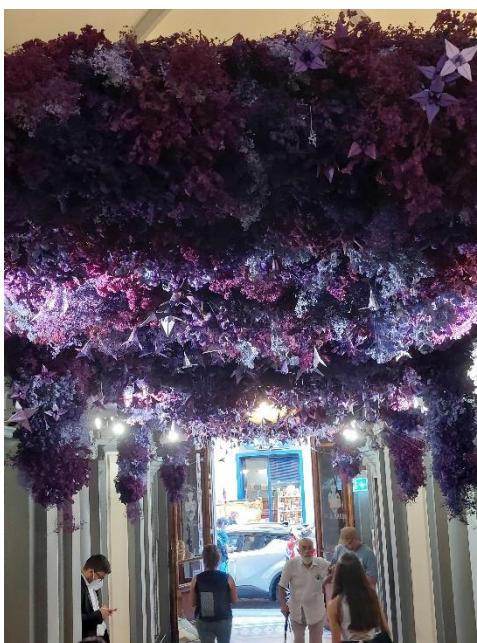
Sosem jártam korábban Firenzében, nagyon kíváncsi voltam hallatlan népszerűségének az okaira: látni akartam. Főként ezért választottam ezt a képzési helyszínt azon kívül, hogy nincs túl messze, busszal is elérhető. Erre a meglehetősen kényelmetlen utazási módra a környezetkímélő, ún. zöld utazás érdekében hagytam magam rábeszélni.

A belvárosban laktam egy hostelban a vásárcsarnok mellett, amit szinte mindennap felkerestem. Az utcákon, tereken turisták tömegei, köztük rengeteg olasz is! Lakótársaim főként világgjáró ázsiai és amerikai egyetemisták voltak és egy dél-koreai egyetemi oktató. Kicsit beszélgettünk, ha éppen úgy adódott. Mindegyikük tudott Magyarországot, sőt a magyar nyelv létezéséről! Páran ennél több, aktuálisabb információkkal is rendelkeztek. Csodálkozva rá is kérdeztek...

Vasárnap 14 órás buszozás után egész nap és aztán csütörtökig délután 2 és este 10-fél 11 között egyedül bolyongtam a 30-35 fokos városban... Egyik nap leültem a Palazzo Vecchio árkádjai alá az árnyékba. Ott ki volt téve egy zongora, amin bárki szabadon játszhat 15 percig. 4-5 előadót hallottam kb. 8 évestől 25 évesig. Egy valódi kezdőtől eltekintve mind élvezetesen próbálkozott közismert művekkel.

Egyik este hagyományos klasszikus zenei koncertre is bejutottam: pótszékre még volt jegy. Mozart, Haydn és Vivaldi volt a műsor.

Három kiemelkedő élményben volt részem: egyik bolyongásom során belebotlottam a világ első patikájába, ami azóta is folyamatosan működik, egyben parfüméria és múzeum is. Rendkívül látványos, dekoratív az egész kívül-belül.

A másik hasonlóan szerencsés véletlen a firenzei bőrdíszműves szakiskolába vetett, ami nyáron is működik, sőt látogatható. Többek között itt állítják elő azokat a híresen elegáns és méregdrága olasz bőrtáskákat, bőrruházatot és kiegészítőket! Két nem fiatal betanuló nővel váltottam pár szót; egyikőjük pedagógusból képezi éppen át magát. Ezt nyugisabb pályának reméli. Viszont a hátuk--derekuk és a szemük már most bánja!

Azt is megtudtam, amit sejtettem, hogy az utcai táskapiacon hamisítványokat árusítanak.

A harmadik fordulat 3 napig tartott: az iskola, ahol az általam választott képzésen kívül idegen nyelvi és IT-tanfolyam is zajlott, péntek délutánra kirándulást szervezett a környékre. Bár a borkóstolás engem nem érdekelt, a sokak által rajongva emlegetett toszkán táj annál inkább. És a buszon végre „társaságra” bukkantam – két életvidám, matek szakos Fazekasos kolléga személyében. A toszkán táj valóban szépséges volt – akár a festményeken.

A szombatot ugyancsak szervezett egésznapos kirándulással, a vasárnapot saját kedvünkre városi csatangolással töltöttük. Így már igazán élvezetes volt!

Az egyhetes kurzuson két bolgár, négy litvániai, négy görög és egy spanyol kolléga vett részt rajtam kívül; mind nő, zömmel 45 éven felüliek – beleértve a svéd kurzusvezetőt is, aki matematika— természetismeret szakos tanárból lett érintett anyaként testnevelés szakos fejlesztőpedagógus.

A bolgár és az litvániai kollégák részben általános, részben speciális (gyógypedagógiai), sőt bentlakásos intézményekben dolgoznak; a görög kollégák és a spanyol kolléganő jött ún. átlagos, többségi iskolából, ahol ugyancsak adódnak sni-s esetek. Ez a szakmai kettősség és a nyelvtudás-beli óriási különbség igencsak megnehezítette, hogy a képzés eredeti célja teljesüljön: jó gyakorlatok megosztása és módszertani fejlesztés tantárgyaktól függetlenül az egyre gyakoribb részképesség- és viselkedészavarok esetére, amelyeknek az oka, eredete nagyon különféle lehet.

Ezért aztán az egyéni intézménybemutatók után leginkább frontális előadás-szerűen zajlott a munka – persze kérdezni, észrevételt tenni, véleményt hozzáfűzni bármihez szabadon lehetett.

A leglényegesebbek:

1. A részképesség- vagy magatartászavarról nem tehet az illető; kontrollálni nem vagy csak nagyon korlátozottan tudja.
2. Szerencsés esetben a zavart előidéző fiziológiai vagy egyéb ok szakember segítségével feltárható, enyhíthető, talán ki is küszöbölhető.
3. Aki valamilyen oknál fogva részképesség- vagy magatartászavarral küzd, azt minél több érzékszervi (szenzo-motorikus) megközelítésben, de minél kisebb adagokban és a lehető legkevesebb változatossággal tanítsuk!
4. A számonkéréshez, értékeléshez használjunk minél változatosabb, a tanulási nehézséggel küzdő diákok számára megfelelő, mi több: választható formákat, „műfajokat”!
5. Bármilyen, ami a tanulási nehézséggel küzdő diáknak valóban támogató jellegű, jól jön az átlagos, „zavarmentes” tanulóknak is, számukra semmiféle lemaradást, kellemetlenséget nem okoz.

Elképesztő volt látni--hallani, hogy a 90-es években hozzánk képest hátrányból „induló” Litvánia ma hol tart: mindent, de mindent az állam, ill. a helyi önkormányzat fedez, ami oktatás. A szakemberek által elképzelt speciális eszközöktől, létesítményektől kezdve az összes olyan szakmai programon át,

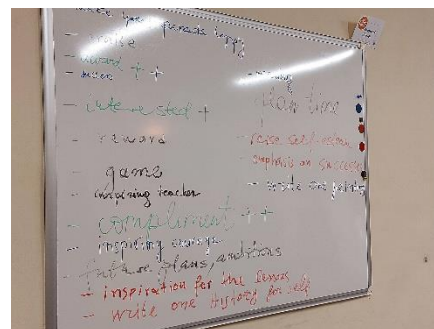
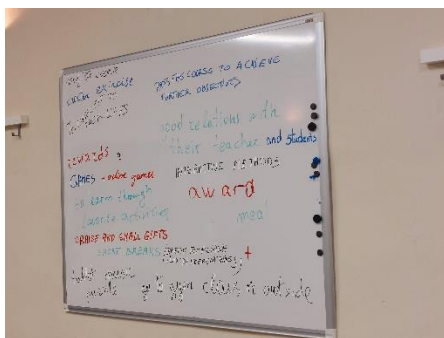
amit egy-egy tantestület csak kíván, a legkülönbélebb táborokig, elismert hazai vagy külföldi szakemberek tartós meghívásáig. Az oktatásnak minden szinten „zöld a lámpa”. Minden 1. osztályos gyereket egész éven át figyelemmel kísér egy külön erre a célra kialakított munkaközösségbe tartozó pedagógus, hogy az egyéni tanulási, viselkedési jellegzetességek, igények, ill. a gondok minél hamarabb és minél pontosabban kimutathatók és enyhíthetőek vagy elháríthatók legyenek.

A bolgár és a görög kollégák a miénkhez nagyon hasonló szakmai helyzetről számoltak be: központosítást és roppant szűkös anyagi kereteket emlegettek.

Azért játszottunk is, főleg a nyelvtanításban itthon régebb óta ismert ún. ismerkedési játékokat, pl. Mondj magadról 2 igaz és egy hamis állítást; kitaláljuk, melyik melyik! Mindezt mozgással, a beszélgetőtársak váltogatásával. Hasonló módszerrel tananyag is gyakorolható, átismételhető.

A „sétáló” véleménynyilvánítás céljából a tanterem négy sarkába helyezett *igen/nem/lehet/nem tudom* vagy *nincs véleményem* álláspont min. 7 „jól irányzott” kérdéssel, pl. Szeretnél-e sokáig élni? megmutatja, hogy bárki bárkivel közös halmazba kerülhet egy pillanat alatt. Ha rákérdezzünk a válaszok indokára, a tudatosítás és a nyilvános megfogalmazás fejleszti az önképet, a gondolkodást, esetleg a vitakészséget is. A tantárgyak széles körében használható.

Ugyancsak mozgással, de már csapatokba szerveződve és versenyszerűen próbáltuk összegyűjteni, mi minden lelkesíthet (motiválhat), vagy ellenkezőleg: kedvetleníthet el (demotivál) egy diákot. Ennek tudatosítása, megvitatása szakmailag elemi jelentőségű, szemléletformáló hatású volt, ill. lehet. A módszer ugyancsak bevethető bármilyen tantárgyból gyakorlás és ismétlés, felidézés céljából.

A „székfoglaló”-jellegű játék (eggyel kevesebb férőhely, pl. papírlap vagy krétával rajzolt kör a földön stb., mint ahány játékos) az emlékezet, a figyelem és a gyors reagálás fejlesztésére, tesztelésére és ismerkedésre is alkalmas. Az éppen hely nélküli játékos olyan jellegzetességet mond vagy tippel, ami legalább két másik játékosra igaz, akiknek helyet kell cserélniük úgy, hogy közben a „beszélő” ne előzhessen meg egyiküket se! Ha mégis, akkor az így hely nélkülivé vált játékos lesz a következő „beszélő”. Természetesen nemcsak látható tulajdonságok említhetőek, hanem bármi, ami már korábban nyilvánosan elhangzott vagy elhangozhatott volna. Ez főként idegennyelvi és ofői órákra való.

Összegezve a mobilitás szakmai tapasztalatait úgy látom, hogy feltétlenül érdemes és érdekes másokkal találkozni, szakmai tapasztalataikat, attitűdjüket megismerni. Az iskolák működése, a pedagógiai módszerek (is) nagyban múlnak egy-egy ország hagyományain, a biztosított anyagi lehetőségeken.

A csoportösszeállítás viszont számomra nem alakult szerencsésen: a speciális, sőt kifejezetten gyógypedagógiai esetek, módszerek, eszközök egész más megközelítést jelentenek és igényelnek az „átlagoshoz”, a „többségihez” képest. A kurzus ez utóbbi témában volt meghirdetve, de erről sajnos nem tudunk kellő mennyiségben és mélységben ismereteket szerezni.

További nehézséget jelentett a már korábban említett óriási különbség a csoporttagok angoltudásában. Legalább B1-2 volt az elvárt nyelvi szint. A görög és a litvániai csoportban egy-egy kolléga, a bolgár csoportban senki nem ütötte ezt meg – tolmácsolással, ill. „kézzel-lábbal” voltak/-tunk kénytelenek kommunikálni, ami időben és tartalomban is radikálisan korlátozta a lehetőségeket.